

Posamezne številke.
Navadne Din 1,-
ob nedeljah Din 1-50.

"TABOR" izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri
datumem naslednjega dne ter stane
mesечно po pošti D 12-50, za in-
stanzno D 20-50, dostavljen na dom
D 14,-, na izkaznice D 12-50.
Izdati po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABORA"
MARIBOR, Jeruzalevska ulica št. 4.

Postnina plačana v gotovini.

TABOR

Knjižnica

Tablita

Posamezne številke.
Navadne Din 1,-
ob nedeljah Din 1-50.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mar-
iboru, Jeruzalevska ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon intern. št. 274.
UPRAVA se nahaja v Jeruzalev-
ski ulici št. 4, priljubljeno. Tele-
fon št. 24, - SHS poštna št. 11.757.
Na naročila brez denarja se ne
odgovarja. - Rokopisi se ne vračajo.

Leto: IV.

Maribor, sobota 17. novembra 1923.

Številka: 261.

Vlada in razvoj naše industrije.

Vladno nasilje nad razvojem našega gospodarstva. — Koncentracija industrije
v Srbiji in Bosni. — Gospod Savič.

T.

Predno damo besedo strokovnjaku, naj omenimo, da nas razvoj in napredek naše industrije zanima tudi iz lokalnih ozirov. Povodim obiska češkoslovaških industrijalcev smo imeli priliko, da smo se ponovno dotaknili vprašanja industrije v mariborski oblasti, vprašanja tujega kapitala v naši industriji in podobno. Kljub temu, da so ta vprašanja akutna in velike važnosti ne le za naše industrijalce, temveč tudi za vse gospodarske kroge in politične činitelje, še doslej nismo našli v njihovih vrstah željenega odziva. Bila pa bi potrebna, da bi se o njih razpravljalo, saj so daleko važnejša nego strankarsko-osebne replike. Ravno kar se vrši v finančnem odboru razprava o budžetu in finančnem zakonu za leto 1923-24. Tu je tudi paragraf (123), ki posega globoko v naše gospodarsko življenje. Paragraf 123 se glasi:

„Minister trgovine in industrije se pooblašča, da na ozemlju Srbov, Hrvatov in Slovencev, izuzetno od obstoječih zakonov, more edinole on izdajati dovoljenja za ustanavljanje novih industrijskih in tovarniških podjetij. Za tovarne špirita in igralnih kart je potrebna soglasnost finančnega ministra.“

Velik pomen te določbe naj nam pokažejo izvajanja znanega naredno-gospodarskega publicista g. dr. Ivo Belina, objavljena v odlični zagrebški reviji »Nova Evropa« (št. 14 z dne 11. nov. t.l.). Smatramo, da je najumestnejše, če podamo ta izvajanja v nebstveno skrajšani obliki.

Pisce ugotavlja, da se med vojno in po vojni pojavlja vedno bolj tendenca, da si država prisvoji vedno več pravic. Predvojni liberalizem, ki ni dovoljeval državi in državnim oblastem, da bi kakorkoli motila ekonomsko svobodo in inicijativno poedinec, je danes v dekadenci. Za časa vojne so si skoraj vse državne oblasti v interesu državne obrambe prisvojile pravico, vsiliti razvoju gospodarskega življenja izvestne obveznosti ali omejitve. Po vojni ne samo da niso bile te omejitve v večini slučajev ukinjene, ampak so bile celo poostrene z novimi omejitvami in predpisi. Tako so se na pr. vrstile prepovedi uvoza in izvoza; določevanje maksimalnih cen in podobno ni bilo izvedeno le v državah, ki so aktivno sodelovale v vojni, marveč tudi v večini nevtralnih držav. Skratka: skoraj vsa privreda je bila postavljena pod kuratel državne oblasti. Dočim je v nekaterih državah ta tendenca že nekoliko pojenja (v nekaterih državah delajo resno na tem, da bi se država rešila celo prometnih sredstev, ki bi jih prodala ali dala v najem), je pri nas opaziti, da je ta tendenca dobila v zadnjem času šele pravi pomen. Komaj je bila uveljavljena uredba, da je za ustanovitev delniških družb potrebno dovoljenje ministrstva trgovine in industrije, že se pripravljata nadaljna omejitve: ustanovitev kakšnega industrijskega podjetja ali zgradba kakršnekoli tovarne v kateremkoli kraju naše države naj bo zavisna od dovoljenja ministrstva trgovine in industrije. Kar se tiče ustanavljanja delni-

skih družb, so si mnoge državne oblasti v svrhu zaščite delničarjev pridržale prerogativo izdajanja koncesij, oziroma so predpisovale osebne pogoje. Nobena državna oblast razen naše pa si ni prisvojila pravice, da ona odločuje, ali bo ta ali oni zasebnik tu ali tam zgradil tako in tako tovarno. Edinole v slučajih, kadar gre za posebne tovarne (eksplozivni material, monopolski ali trošarinski izdelki), si je državna oblast pridržala izvestno ingerenco; sicer pa ima po vsem svetu zasebnik popolno svobodo, da lahko ustanavlja podjetja, kakršna hoče in ondi, kjer mu konvenira.

O tem, ali bo kdo postavil manjši mlin v Hercegovini ali v Vojvodini, oziroma žago v Bosni ali v Sloveniji, je doslej odločeval edino oni, ki je bil voljan dati svoje pare za novo podjetje. Državna uprava, pa najsi bi bila še tako idealna, nikakor ne bi mogla presoditi: prvič, ali je tako podjetje sploh potrebno in drugič, v katerem kraju ga je treba postaviti. Da naše ministrstvo trgovine ni niti v najmanjši meri poklicano, da razsoja o tem, je menda jasno slehernemu človeku, ki je količkaj zasledoval politiko tega ministrstva v zadnjih petih letih.

Sicer je treba reči, da snovanje industrijskih podjetij ni bilo niti dosedaj absolutno svobodno. Bilo je treba izpolniti izvestne predpise. Tako se na pr. tovarna kemičnih preparatov ni mogla oinovati v centru mesta, takisto tudi ne tovarna eksplozivnega materiala. Dalje se je bilo treba ozirati na interese sosedov dotičnega podjetja. Toda o tem je odločevala najnižja upravna oblast, torej oblast, ki je vsaj bila v stanu, spoznati situacijo na licu mesta; o tem, ali naj se tako podjetje ustanovi ali ne, pa oblast ni nikdar hotela in tudi ni mogla odločevati. Kjer gre za velika vprašanja, na pr. ali bi se naj zgradila kakšna velika predilnična pavle ali volne, ali kakšna velika strojna tovarna ali kakšno elektrotehniško podjetje velikega stila, bi dopustili možnost, da bi ministrstvo trgovine vsaj do neke mere dajalo svojo sodbo. Toda kako bi moglo ministrstvo trgovine presoditi, ali je v posameznih krajih potrebna na pr. najnavadnejša opekarna! Po novem predlogu bi se dovoljenje izdajalo bodisi vsakomur, kdor bi ga zahteval, v tem slučaju pa si ni treba pridržati prerogativ, ali pa bi se v vsakem posameznem slučaju vršili izvidi, ki bi se zavlekli v neskončnost in ki bi povzročali sitnost na vseh straneh.

Predvsem gre za dispozicijo, ki bo prevladovala pri ministrstvu trgovine, ko bo izdajalo takšne koncesije. Ali bo ministrstvo izdajalo koncesije za nova podjetja tudi v slučaju, da imamo že dovolj podobnih podjetij? Princip svobodne konkurence je uveljavljen v vseh državah; sistem koncesij je pač najboljša pot, da se ta princip izigra. Če ministrstvo trgovine in industrije ne bo izdajalo takih koncesij, bo zagotovilo že obstoječemu podjetju monopol, monopol pa pomeni izkoriščanje konzumentov do skrajnih meja.

(Konec prih.)

ske zračne flotilje in opozarja francosko vlado, da ima Italija že danes 300 letal, v delu pa jih je daljnih 700, ki bodo kmalu gotova.

Narodna skupščina prične 24. z delom.

Plenum finančnega odbora se sestane 19. novembra.

Beograd, 16. novembra. (Izv.) Delo vlade je zaostalo radi Pašičeve bolezni. Predsednik narodne skupščine je obiskal Pašiča v stanovanju in razgovarjal z njim o sklicanju skupščine, ki je predvideno za 20. tm. ker sekcije finančnega odbora še niso končale dela, se jih je pozvalo k pospeševanju, da se more plenum fin. odbora sestati v ponedeljek 19. tm. Predsedstvo skupščine bo skušalo ukre-

niti vse, da bo mogla skupščina 24. tm. pričeti z razpravo proračuna. Pašič je sporazumen, da se sestanek skupščine odgodi za 2 do 3 dni, če bo potrebno. — Minister za pošte zahteva sejo min. sveta. Pašič bo pa jutri najbrže sklical sejo v svoje stanovanje. Njegovo stanje mu bo menda že jutri omogočilo izhod iz stanovanja.

Naši parlamentarci v Vilni.

Vilna, 16. novembra. Parlamentar-cem kraljevine SHS je bil prirejen svečan sprejem. Pozdravil jih je vojvoda od Vilne, nakar so si ogledali vse znamenitosti mesta. Na univerzi jih je pozdravil

rektor v izbranih besedah. V takozvani »družbi učenjakov« se je vršilo na to predavanje, nakar so odšli gostje h banketu, ki jim ga je priredila mestna občina.

Obsežna amnestija na Bolgarskem.

Sofija, 16. novembra. (Izv.) Tako, ko se sestane narodna skupščina, pride na dnevni red zakon o amnestiji, ki ga je predložila vlada. Ministrski svet je namreč predlagal obširno amnestijo za vse one, ki so se udeležili zadnje zemljoradniško-komunistične pobune. Amnesti-

ja se bo raztezala na vsa dejanja, zagrešena v času od 9. junija do 15. oktobra. Od amnestije bodo izvzeti samo povzročitelji in voditelji pobune, katerih ni nad 20. Tozadevni zakonski osnutek bo predložen novi narodni skupščini takoj v začetku parlamentarnega zasedanja.

Velik Baldwinov govor v angleški zbornici.

Vladi izrečena zaupnica.

London, 15. novembra. V svojem govoru v spodnji zbornici se je premier Baldwin dotaknil vprašanja brezposelnosti in je dejal med drugim: Danes ni nobenega dvoma več, da je gospodarsko okrevanje Evrope zaradi okupacije Porurja in posledic, ki jih je imela okupacija za Nemčijo, za dobo več let nemogoče. Anglija danes ne bi toliko trpela na brezposelnosti, če bi bilo v deželah, kjer je poprej prodajala svoje pridelke, gospodarsko stanje nekoliko zdravejše.

Nato je premier govoril o notranjih nalogah vlade, zlasti o fiskalni politiki. Če bo kazalo, bo vlada odstranila vse carinske ovire, ki posameznim industrijam otežkočajo izvoz. Vlada ni nikoli predlagala carine na uvoz živil. Podrobne predloge bo predložila zbornici v odobritev in kritiko, če bo zbornica odobrila njeno politiko.

Pri glasovanju, ki je sledilo govoru premierja, je bil predlog o nezaupnici odklonjen s 285 glasovi proti 190 glasovom.

MARŠAL FOCH O NOvem OBOROŽEVANJU NEMČIJE.

Prag, 18. novembra. Na konferenci veleposlanikov je predložil maršal Foch važne podatke o obnovitvi oboroževanja v Nemčiji. Sklenjeno je bilo, predlagati oosemeznim vladam, da naj posvare nemško vlado in ji zažugajo s sankcijami, če ne bo z vso odločnostjo nastopila proti oboroževanju, ki nasprotuje določbam mirovne pogodbe.

FRANCIJA BO SAMA IZVEDLA SANKCIJO PROTI NEMČIJI.

Izjava dr. Beneša.

Pariz, 16. nov. Francoska vlada stoji na stališču, da se Nemčijo mora prisiliti, da dovoli uvedbo kontrole in da se odstrani kronprince. Z ozirom na stališče Amerike in Anglije obstoja nevarnost, da se razbije solidarnost zaveznikov v tem vprašanju. V tem slučaju je Francija pripravljena, da sama podvzame sankcijo proti Nemčiji. Ni izključeno razširjenje okupacije proti Frankfurtu in tudi na okupacijo Hamburga.

Praga, 16. nov. Na vprašanje, stavljeno v budžetnem odboru, ali je Češkoslovaška dolžna sodelovati na sankcijah proti Nemčiji radi povratka kronprincea, je izjavil dr. Beneš, da povratek Hohenzolerncev ni interna stvar Nemčije. Vendar Češkoslovaška ne misli na kake vojaške korake.

Noblova nagrada za literaturo. Stockholm, 16. nov. Noblovo nagrado za literaturo je dobil Iree Yeatsu.

Japonska po potresu.

London, 16. nov. Reuter javlja iz Tokia, da je min. preds. na konferenci guvernerjev in prefektov objasn timer politiko. Program obsega v glavnem: uvedbo splošne volilne pravice, zmanjšanje izdatkov in okrepitve zunanje trgovine. Min. preds. je naglašal potrebo štednje v javnem in zasebnem življenju.

Italijanska volilna reforma v senatu.

Rim, 15. novembra. Včeraj je senat odobril zakon o spremembi volilnega reda s 165 glasovi proti 41 glasovom.

Nemški delegati bodo zaslišani 20. sept.

Pariz, 15. novembra. Reparacijska komisija je odredila, da se dne 20. nov. zaslišijo nemški delegatje o plačilni zmožnosti Nemčije.

Anglija ni za sankcijo proti Nemčiji.

Pariz, 15. novembra. Agence Havas izve, da se Anglija ne bo pridružila nameravanemu skupnemu nastopu zaveznikov proti povratku prestolonaslednika in cesarja. Vdeležena pa bo pri vojaškem nadzorovanju Nemčije glede oboroževanja, dasi pri event. sankcijah ne bi sodelovala.

BORZA.

Curich, 16. nov. (Izv.) Sklepní tečaj. Pariz 30.62, Beograd 6.55, London 24.89, Praga 16.55, Milan 24.30, Newyork 574, Dunaj 0.008 5 osmin, žig. krone 0.008%. Zagreb, 16. nov. Pariz 4.70-4.75, Šveica 15.50-15.55, London 384-385.50, Dunaj 0.1242-0.1250, Praga 2.555-2.57, Milan 3.77-3.7825, Newyork 80.20-88.60.

OGROMNO OBOROŽEVANJE ITALIJE.

Pariz, 16. nov. Službeni »Temps« se bavi z naglim pomnoževanjem italijan-

Politične vesti.

Konsolidiranje slov. socialistične demokracije? Zadnji »Socialist«, glasilo socialistične stranke v Jugoslaviji, naznanja da je skupina krog ljubljanske »Zarje« sklenila opustiti nadaljnje izhajanje »Zarje« in se združiti s skupino krog »Socialista«. Zdi se, da bo g. Bernot s svojimi »Naprejem« ostal precej osamljen.

Razprava o finančnem zakonu za l. 1923-24 je pričela 15. tm. prva sekcija finančnega odbora narodne skupščine. Črtal se je § 83 o ukinitvi medicinske in teološke fakultete v Ljubljani. Ministrskemu predsedniku Pašiču je odobren dispozicijski fond v znesku 2.500.000 Din. Zunanjemu ministru se je skril dispozicijski fond od 10 na 8 milijonov din.

Angleški parlament se je sestal 13. tm. k jesenskem zasedanju. Min. preds. Baldwin je izjavil, da bo parlament 16. tm. razpuščen in da bodo 25. dec. nove volitve, ker hoče vlada povprašati narod v zadevi brezposelnosti in zaščitne carine. Liberalci obeh struj (Lloyd George in Asquith) bodo pri teh volitvah nastopali enotno in postavijo 450 kandidatur.

Angleži in povratek ekskronprinca. Diplomatični poročevalec »Daily Maila« poroča, da so pogajanja glede povratka nemškega prestolonaslednika in obnove delovanja medzavezniške kontrolne komisije med zavezniški v teku. Angleški krogi zastopajo mnenje, da bi bilo pogrešno, če bi se nadenjevala osebnostna važnost prestolonaslednika. Nadalje poroča, da vesti o razširjenju zasedenega ozemlja v zapadni Nemčiji, ki so jih prinesli nedavno nekateri pariški listi, ne prihajajo od Poincareja. Tudi ni on prodlagal zasedbo Hamburga in Brema.

Amerika napram vzpostavi monarhije v Nemčiji. Iz Washingtona poročajo: Uradni ameriški krogi so v zadnjih dneh napram pojavom v Nemčiji zelo rezervirani. Iz poročil je razvidno, da se Zedinjene države ne bodo priključile skupnemu protestu zaveznikov zoper vzpostavitev monarhije Nemčije, ker stoje na stališču, da pač vsak narod sam odloča o obliki svoje vladavine, zlasti pa še z ozirom na to, da Zedinjene države niso ratificirale versailleške mirovne pogodbe. Glede reparacijskega problema pušča Amerika odprta vrata in čaka na razvoj pogajanj med zavezniški in Nemčijo.

Nov atentat na Trockega? Pariški listi poročajo preko Rige: Službena vest iz Moskve, da Trocki ni prisostvoval svečani proslavi pete obletnice revolucije, kjer je nenadoma obolel, ni točna. Trocki je bil dejansko ranjen iz revolucije, ko je govoril na skupščini. Ob tej priliki je nekdo iz občinstva streljal nanj in ga rnil v glavo. Atentator je zaprt, sovjetske oblasti pa zakrivajo njegovo ime in skušajo dogodek zakriti. Stanje Trockega je resno; listi javljajo iz Rige, da je prispel v Moskvo z aeroplanom kirurg iz Bavarske v svrhu operacije.

Inž. Ciril J.:

Marjetica Heine.

(Ob odhodu iz Maribora — mojim prijateljicam dalijam*) za spomin).

Ali ste že slišali o njih? O dalijah, ki cveto v »Vrtu« pod Pohorjem? Mlade so in fletne so in iskrenost jim blešči z obrazov, ko našim slovenskim deklicam, ki cveto po solnčnih dolinah izpod Triglavu, pod Šmarno goro in Veselo goro, pod Urško in Sv. Barbaro in še daleč vsenaokrog po zelenem Posavju in bogatem Podravju, kjer naša pesem zveni in sije duh naše domačije. Včasih me prime jeza, takšna jeza, ki ni jeza, pa jo zafrčkam: »Jaz pa pojdem na Gorenjsko!« — salamensko! a ne grem na Gorenjsko, nego grem v vrt, o! v vrt jesenski, kjer se zmirom dalije cveto, moje drage mlade prijateljice.

Še zmirom cveto. Zdaj smo že obhajali godovanje Vernih duš in ni več daleč zima od nas: Pohorje je preplavljeno z meglo, Sv. Urban v Slov. goricah je že

*) Kdor se zanima za dalije, naj si naroči tozadevni prospekt od tvrdke »Vrt« Džamonja in dr. v Mariboru. Oddajajo se gomolji ali pa spomladaj mlade rastline od potaknjencev

Dnevna kronika.

ZA REVNO DECO OB MEJI!

V proslavo rojstva Nj. Vis. prestolonaslednika Petra I. priredi obmejna šola na Kapli božičnico z obdarovanjem revnih otrok obmejnega prebivalstva. Uspeli prireditve bi bil tukaj tik ob meji velike važnosti, ker s prireditvijo božičnice in obdarovanjem otrok utrdili bi si narodno zavednost njihovih starišev in obmejnega prebivalstva sploh. Na božičnico se pripravljata tudi onostran meje »Schulvereine« in želeli je, da bi pri nas uspela nameravana prireditev čim boljše. Število obmejne, revne dece je veliko, zato prosí vodstvo šole usmiljena srca, da daruje po svoji možnosti bodisi v denarju, ali blagu. Obdarovana mladi na jim bode za najmanjši dar iz srca hvaležna! Prispevki naj se blagovoljijo oddati v upravištvu »Tabora« do 7. decembra t. l.

—□—

Abnormalnost! V Loki pri Zusmu obstoja že nad 100 let šola, v okolišju je nad 100 šoloobveznih otrok, šola pa je že leto dni brez učitelja. Kaj pravi k temu višji šolski svet?

Novi ptujski župan g. Blažek je bil 15. tm. od kralja potrjen. Te dni se izvrši zaprisega in nato volitev podžupana.

Vpokojenje dr. Lukana. Minister za notranje zadeve je sprejel ostavko dr. Lukana, dozdnega velikega župana v Ljubljani, ki je obtem upokojen.

Glavna obsežna redukcija uradništva se ima po sklepu min. sveta izvršiti 1. dec. v vseh oblasteh in uradih v svrhu olajšanja drž. proračuna in da se morejo izvesti določbe novega uradniškega zakona.

Redukcijo je izvršil te dni radikalni eksponent dr. Goršič v oddelku ministrstva za soc. politiko v Ljubljani. Značilno je, da je med reduciranimi večina vojnih invalidov, katerim se je poprej obljubilo, da ne bodo reducirani. Drugič je značilno, da so reducirane najboljše kvalificirane moči.

Radikalni rešujejo invalidsko vprašanje. Radikalno glavno glasilo »Samouprava« poroča: Redukcija invalidov se izvaja temeljito, tako da bo dobršen del odpadel iz državne oskrbe. Pravi invalidi in ostale vojne žrtve bodo z invalidskim zakonom osigurani v toliko, kolikor dopušča finančna moč države. Del invalidov-poljedelcev dobi zemljo, drugi del obrt in kapital, tretji državne službe. Kdor ne spada v te kategorije, bo dobil penzijo, ki bo omogočala kritje najnujnih potreb za življenje ene rodbine. — A kdaj bo vse to!

Novinarski atašeji pri poslaništvih. Dne 13. tm. je druga sekcija finančnega odbora nar. skupščine razpravljala o budžetu ministrstva zunanjih zadev, v katerem je tudi postavka za ureditev mest novinarskih atašejev pri poslaništvih v inozemstvu, ki naj organizirajo poročevalsko službo.

ves zaspan in žalostni gospod Janez Potreben, ki jo vsak večer maršira iz Maribora vijavajaven po dolgi Tržaški cesti, ima zdaj radi blata včasih že po celo uro zamude, preden jo zaslišim, tisto njegovo sladko bridkost:

»Le majhno dol se vse-cedi na mojo de-esno stran!«

Torej znamenja pričajo in godrnjanje se sliši, da nas že hvata jesen rumena, čmerna žena, — ampak dalije pa še cveto! Cveto in glorio pojo fajgelčkom in zajčkom, ki se še smejejo tupatam po gredicah, rdečim nageljčkom, ki zdaj jutro za jutrom tako tiho umirajo, in marjeticam in siroticam, ki se skrivajo pod golimi grmiči ter še ne marajo umreti. Čudnoglasi in življenjapolna je ta jesenska glorio mladostnoveličastnih dalij. S ceste jo zaslišim in v zaprti izbi se zmišlim nanjo.

In k njim polegim: tam cvete Marjetica Heine in prečista Samaritanka, sladka Delices in neusahljiva Punčka, tam odsevajo Baklja, Aureola in Polarna luč, žareča od solca, ki ga že zdavnaj nič več ne vidimo. Ste že bili kdaj zaljubljeni? V slovensko devojko, ki ste ji prisegali in obljubili večno zvestobo? Seveda ste bili — kaj bi Vas izpraševal! Pa ste se že kdaj zaljubili v cvetice?

— Krediti za univerze. Druga sekcija fin. odbora narodne skupščine je v seji 15. tm. dovolila kredite za univerze in sicer za beograjsko 12, za zagrebško 8 in za ljubljansko 4 milijone dinarjev.

Zemljomerske urade je vlada ukinila med drugim v Brežicah, Konjicah, Slovenjgradcu, Ptujju in Ljutomeru in bodo v mariborskem okrožju odslej samo v Celju, Mariboru in Murski Soboti. Gospodje na vladi bodo kmalu uvideli, da so s to »redukcijo« storili ljudstvu presneto slabo uslugo. Že dozdej niso uradi zmagovali poslov, poslej bo seve še slabše.

Prošnja! Gospa Tea Suppanz, znaná mati revežev v Mariboru, nas prosí, da objavimo: V Vuzenici živi v veliki bedi vdova Ana Koletnik z dvema otrokoma. Sama bolna in večinoma v postelji, ne more ničesar prislužiti in je beda res strašna. Usmiljena srca ji naj pomorejo čim hitreje bodisi v živilih bodisi v denarju, da se more preseliti v svojo rojstno občino. Pomoč je nujna! (Darove prezema tudi naše uredništvo.)

Otvoritev nove železniške proge. V nedeljo je vozil prvič vlak na novo zgrajeni progi Beograd—Požarevac. Proga se bo dejansko otvorila za reden promet šele začetkom marca, vendar pa je že toliko dograjena, da je lahko vozil poseben vlak, ki ga je aranžiralo prometno ministrstvo. Povabljeni so bili zastopniki vlade, vojske, občin in novinarji. Proga je zgrajena pod vodstvom domačih inženjerjev, z doma izdelanim materialom in s pomočjo domačega delavstva. Dolga je nekaj čez 80 km in ima dva tunela; prvi je dolg 1500 m., drugi pa 900 metrov. Ob progi je 12 postaj. Nova železnica je samo del proge, ki bo vezala Beograd z Rumunijo in katara bo v bodočnosti tvorila zvezo med Bordeauxom čez Lyon, Italijo, Beograd, Prahovo, Rumunijo in Odeso. Stala je skupno 140 milijonov dinarjev, ali kilometer 2 milijona 100 tisoč dinarjev.

Po oprostitvi atentatorja Nikolova. Dejstvo, da je bil atentator na bolgarskega poslanika Daskalova vzlic dokazanemu umoru pred praško poroto oproščen, je konsterniralo tudi češko javnost. Praški listi prinašajo zanimive komentarje. »Česke Slovo« vidi v tem dejstvu vso nesposobnost in neumestnost porote, ki je pač bila demokratična naprava v času absolutizma, ki pa v demokratični državi ni več potrebna. Obsodba bo slabo vplivala tudi na inozemsko javnost, kajti doslej je prevladovalo mišljenje, da je na Češkoslovaškem lahko vsak tujec varen življenja, dočim je ljudsko sodišče oprostilo človeka, ki je zahrbtno umoril svojega političnega nasprotnika. »Česke Slovo« pravi, da bo treba vprašanje porote oziroma nje kompetenco za takovane politične zločine temeljito pretresti. (Isto velja o tiskovnih deliktih, kjer ne odločuje čut pravičnosti, temveč strankarska pripadnost večine porotnikov. Op. ur. »Tabor«.) — »Agrarni« »Večernik« je bolj prizanesljiv in

V cvetko malo, rožico zalo, ki ti je pogledala in čudež povedala prav tebi v srce!

Povem vam, zaljublil sem se v Marjetico Heine. Drobčkana je in tiha, a polnokrvna, sveža in ponosna, pa nedolžnoročastna in zvedava ko duša samostanske devojke, ki za napol priprtimi okni prisluškuje ptičke z vrta. Tako tiho cvete, in jo pogledaš, pa vidiš, da tebi cvete.

V avgustu sva se prvič videla: takrat je še solnce počivalo in drhtelo na njenih mehkih, ponosnih glavica; z njenih nežnih, belih lic je plapolalo od samega rdečega smeja. V tistih zgodnjih poletnih jutrih in brezkončno bogatih večerih sem ji klical: »Marjetica, pomponček moj, angeljci bi te ljubili!« Brž me je spoznala in brž je vse vedela ter me je začela vpraševati:

»Ti je Magda že zašila hlače? Takšno razcefrane hlače — kaj, te ni sram?«

»Hm!« sem se ustrašil.

»Kaj pa Zora, kaj pa Vida — kaj ti je večeraj povedala?«

Hud sem postal in sem ji rekel: »Skrajtež si ti, ne angeljci! Odkod pa ti vse veš? Poznaš Vido?«

»E, e!« je odgovorila ona, od samega solnca vzdrlita in cvetočo glavico, veseli obrazek sklonila k meni. »Vse vem,« je povedala.

pravi, da je bil morilec sicer oproščen, da pa je bil pred sodiščem moralno obsojen teror makedonskvojuših. — Komunistični list »Rude Prave« pše, da je oprostitev tem bolj prazen, ker je umor Daskalova le člen v verigi strašnega terorja, ki ga izvaja vlada Cankova nad bolgarskimi kmeti in delavci. — Nekateri listi opozarjajo na dejstvo, da so imeli med porotniki večino ženske. — (Tu se spominjamo kritike porotnega sistema v delu znanega sociologa Gustava Le Bona: »Psihologija mase. Ali je ženska kot impulzivno, čustvenim efektom veliko bolj dovzetno bitje nego moški, sposobna objektivno soditi o moškem ki ji postane simpatičen? Zdi se, da črnolasi Macedonci ni napravil slabega vtisa na praške porotnice, Nekaj za psihologa!)

Zanimiva zdravniška pogodba. — Predsednik družbe za gradbo lokomotiv v Philadelphiji, Samuel Waklen, je sklenil s svojim zdravnikom pogodbo, ki je doslej menda edina te vrste. Tovarnar se je obvezal plačati svojemu zdravniku visok honorar, ki poleg tega še dnevno narašča. Zdravnik pa mora jamčiti za popolno zdravje svojega klijenta. Vsaka bolezen ima za posledico znižanje honorarja. Rezultat te pogodbe je bil ta, da Waklen že 10 let ni bil bolan.

Kuga v Maroku. Iz Casablance poročajo, da je v nekaterih maroških pokrajinah izbruhnila kuga, ki se strahovito širi. V Larochau je samo na en dan umrlo čez 40 oseb. Francoske oblasti so postavile v francoski zoni sanitetni korдон, ki naj prepreči širjenje epidemije na francosko ozemlje.

Razstava lepotic. V času, ko se pri nas trudimo, da bi potom razstav dvignili naše narodno gospodarstvo, prireja jo Američani razstave svojih najlepših žensk. Prihodnji teden bo otvorjena v Newyorku narodna razstava lepotic, katere se udeležijo 88 ameriških mest, ki bodo poslala na razstavo svoje najlepše ženske. Pravzaprav pa je tudi to le gospodarska razstava, ki jo prirejajo tovarnarji kosmetičnih sredstev, — industrija, ki je v Ameriki najbolj razvita in najbolj dobičkarosna. Društvo teh tovarnarjev je izdalo proglas, v katerem pravi, da ima Amerika najlepše žene cellega sveta, vendar pa doslej ni znala tega svojega »narodnega premoženja« dovolj ceniti in razglasiti v svetu. Na razstavi bo izbrana tudi kraljica ameriških lepotic, ki bo smela nositi ta naslov do prihodnje razstave, ki se bo vršila redno vsako leto.

Poklici najdebelejših ljudi. Anglež Clarens iz Portsmoutha je izdelal statistiko o poklicih najdebelejših in najtežjih ljudi. Po tej statistiki so na prvem mestu mesarji in policisti. Te dve kategoriji imate krog 90 kg. Zatem so zidarji, vrtnarji in advokati (krog 82 kg), nato trgovci in pisarji (krog 76 kg), novinarji, bankirji in poslanci (74 kg). V zadnji vrsti so krojači, slikarji, muziki in tramvajski kondukerji. Tako je v Angliji.

»Če pa vse veš,« sem jo zaprosil, »bodi moja prijateljica!«

»Bom!« se je zasmejala. »Ampak hlače ti jaz šivati ne znam!«

Čudež je ta Marjetica. Smeje se ko sreča, ki po njej hrepenimo. Ni moderna ko »knežinja Donnersmark«, ni ognjena ko Štajerka, a je prisrčna ko misel, še nikomu razodeta.

Zdaj je jesen, cvetje sahne in Marjetica Heine se nič več tako rdeče ne smeje. A ona umrla ne bo. Le vspavala bo preko zime. Sladka trudnost drhti zdaj z njenih cvetov, sklonjenih v jesensko meglo; in v tihobarvenih, v srce segajočih melodijah poje svojo poslovilno pesem. Ta njen blede obraz je ko obrazek dobre deklice, ki ljubi in molči in bi se rada v sanjah razmišlila.

Danes sem ji povedal. »Marjetica,« sem ji rekel, »jaz moram v Ljubljano. Ali se bova pozabila?«

Komaj slišno je odgovorila, a njem smehljal, ki mi ga je dala za slovo, mi v duši ostane za vekomaj. Zaobljubil sem se: Ako nam spet nova vigrad zablješči pod Triglavom, pod Pohorjem, pojdem na Šmarno goro in ji bom zavriskal, dragi Marjetici v pozdrav. Ona me bo slišala.

Mariborske vesti.

Maribor, 16. novembra 1923.

m Kot kronisti objavljamo: V zadnjem »Socialistu« je napisal obč. svetnik g. Andr. Bahum na naslov »klerikalnih hijen okoli »Straže« epistolo, v kateri pravi med drugim: »Ravno na polju denuncijantstva in ovaštva ste vi klerikalni mojstri. Bilo je sto in sto krat v sodnih dvoranah dokazano, kakšnih podlosti so vaši ljudje sposobni. — Kaj ste uganjali v vojnem času proti o-nim, ki niso trobili v Vaš rog, to je dokumentarno dokazano. Pred dvema leti mi je funkcionar na okr. glavarstvu v Mariboru pokazal celo mapo samih klerikalnih ovašt (kakih 50 samo od enega tedna). In ta funkcionar je bil sam klerikalce, vendar se je zgražal čez to.« — Brez komentarja!

m Zopetno ukinjenje mestne mesnice? Izgleda, da naša občina s svojimi mesnicami nima sreče. Ni še mesec dni, kar je bila otvorena mestna mesnica na Rotovškem trgu pod vodstvom mesarja Drogenika, že se čujejo glasovi, da bo zopet prenehala. In res je že par dni brez mesa, ki ga je dobavljala tvrdka Markovič po nižjih cenah, kakor pa ga prodajajo tukajšnji mesarji. Meso res ni bilo najboljše kakovosti, vendar pa je naval na to mesnico dovolj jasno pričal, kako potrebna nam je v Mariboru. O vzrokih ukinjenja se marsikaj govori. Jasno je, da so se tukajšnji mesarji z vsemi štirimi borili proti tej mesnici, ki jim je odvzela sto in sto odjemalcev, vendar pa je neverjetno, da bi imeli gg. mesarji tak upliv na mestno občino, da bi jo mogli prisiliti, da ukine svojo mesnico. Tvrdka Markovič je sama ponudila občini dobavo cenejšega mesa in pri tem še vedno zasluži, ker pač ni verjetno, da bi ga prodajale ceneje v lastno izgubo. Kje torej tiči vzrok? Prosimo sl. županstvo, da zadevo v interesu javnosti pojasni!

m XI. redna seja mestnega občinskega sveta mariborskega se vrši v torek, dne 20. novembra tl. ob 19. uri v mestni posvetovalnici.

m »Grajska klet«. V soboto 17. novem. koncert nar. žel. gl. godbe »Drava«. Začetek ob pol 20. uri V nedeljo 18. tm. dopoldanski ob pol 11. uri — večerni ob pol 20. uri.

m Ljudska univerza. V ponedeljek dne 19. novembra predava gosp. dr. Makso Snuderl o svojih vtisih iz Albanije. — Predavatelj je prepotoval to zanimivo deželo in se seznanil z razmerami in običaji albanskega ljudstva. Njegovo predavanje bo tedaj zelo zanimivo. Začetek točno ob pol 20. (1/8) uri. Prostor: mala kazinska dvorana. Vstop prost.

m Tamburaški odsek glasbenega društva »Drava« priredi v soboto dne 17. novembra v Sokolskem domu Studenci pri Mariboru zabavni večer združen s plesom. Začetek ob 20. (8.) uri. K obilni udeležbi vabi odbor.

m Policijski v opozoritev! Slovensko lovsko društvo podruž. Maribor je razpisalo, da omeji lovske tatvine, za vsakega kontrolnega organa, ki zaseže sumljivo divjačino, t. j. tako, ki je očitno vlovljena v zanjke ali o kateri se prodajalec ne more izkazati s pismenim dovoljenjem posestnika, ako omogoči s tem sodnijsko zasledovanje tihotapca, sledenče nagrade: za gno 100 Din., za zajca 20 Din., za perjad po komadu 10 Din. — Orožniško poveljstvo je že prijavilo eden slučaj društvenemu načelniku gosp. Dragotinu Klobučarju, ravnatelju Ljub. kredit. banke, kjer se oddaja tudi zaplenjena divjačina, ter sprejelo nagrado po 100 Din. Stražnikom se nudi s tem lepa prilika malega priboljška v službi, ki so jo itak dolžni izpolnjevati po § 99. še veljavnega lovskega zakona. — Podružnica slov. lovskega društva Maribor.

m Kavarna Frankopani. Od danes naprej dnevno koncert. Z izborna pijačo in domačimi močnatimi jedili preskrbljeno.

m Razpisano mesto pri mestnem električnem podjetju. Razpisuje se mesto šefa računskega oddelka (knjigovodja-bilancist) pri tuk. mestnem električnem podjetju. Tenzadeno opremljene prošnje z navedbo plače je vložiti najkasneje do 26. novembra tl. pri mestnem magistratu mariborskem.

m Pomlad v jeseni. Vrtnarja I. Jemec nam je poslala na ogled lonček ja-

god, ki so bile ves čas na prostem in imajo cvetje in sadove ob enem, kar je v sedanjem hladnem jesenskem vremenu vsakakor izredna redkost.

m Vsi inozemci, ki bivajo v Mariboru, se morajo brezpogojno javiti pri policijskem komisariatu v Mariboru, Slomškovo trg 1, priložijo vrata št. 3 (ne vrata 9, kakor je bilo prvotno pomotoma javljeno).

m Namesto venca za pok. ravn. Ker- na je darovala obitelj ravn. Hermana 300 Din. društvu za podporo revnih učencev, za kar izreka najudanejšo zahvalo — društveno vodstvo.

m Tvrdka Jagodič in Sajko je razstavila v izložbi trgovine K. Worsche v Gosposki ulici 10 klubnikanape, kiag je naročil Nj. Vel. kralj na mariborski in-dustrijsko-obrtni izložbi. Izdelek je naj-novejše konstrukcije, okusen in soliden ter daje izdelovalcem najlepše spriče-valo. Kanape, ki služi kot stol in postelja ob enem, je namenjen za kraljevi lovski dom. Razstavljen je samo do nedelje, na-kar se odpotuje v Beograd.

m Hotel Kosova. Vsako soboto kon-cert. Podaljšana policijska ura. Izvrsta-stara in nova vina. Dnevno čevabčiči po 1 D, različni po 3 D.

m »Fašista« so aretirali včeraj v Ma-riboru. Je to 35-letni Johann Sonnegg iz Opave, sedaj bivajoč v Trstu, bivši av-stro-ogrski stotnik. Imel je pri sebi po-oblastilo za nabiranje prispevkov za ne-ko iredentistično laško društvo v Dalma-ciji. Stražnika, ki ga je aretirali, je ozmer-jal s srbsko svinjo.

m Požar v tovarni plutovinastih izdel- kov na Tržaški cesti. Sinoči ob 21.45 je bilo gasilno društvo obveščeno, da je na-stal požar v tovarni plutovinastih izdel-kov g. Franja Ogrizeka, na Tržaški ces-ti. Gasilno društvo je takoj odrinilo z avtoturbinsko brizgalno pod povelj-stvom načelnika g. Vollerja na lice me-sta. V ognju je bila sušilnica za sušenje plutovine, ki je postavljena v tovarni-ških prostorih. Ogenj je bil k sreči pra-vočasno opažen in kmalu pogašen, sicer bi se bil lahko naglo razširil in bi ogro-žal vso okolico, zlasti tudi javno bolnico. Škoda je neznatna.

m Vljudno naznanjamo slavnemu ob-čistvu, da je številka našega telefona 436 ter prosimo, da istega mnogo vporab-lja. Z odličnim spoštovanjem Petar J. Miovič, Pasteurit.

Narodno gledališče.

REPERTOIRE:

Petek, 16. nov. »Jesenske gosle« Ab. C (zvišane dramske cene).

Sobota, 17. nov. »Umetniška kri«, ab B. —

Nedelja, 18. nov. ob 15 uri »Zlatorog« izv. (Kuponi). Ob 20. uri »Ženitev«, izv. (Kuponi).

Ponedeljek, 19. nov. Opera: Zlatorog A. Ponedeljek, 19. nov. Drama: »George Dandine, gostovanje v Ptuj.

—□—

»Jesenske gosle«. Danes, 16. nov. se vprizori krasna Sargučeva drama »Je-senske gosle«. Ker sodeluje pri predstavi celokupen vojaški orkester, veljajo za to predstavo zvišane dramske cene.

Plesni večer Rita-Rita. 26. tm. bo po-novno nastopila na našem odru mlada plesna umetnica, ki nam je še v dobrem spominu izza prošle sezone. Umetnica, ki je stara že 11 let, bo izvajala to pot čisto nov spored. Velenadarjena plesalka je baš absolvirala svoje turnejo, kjer je nastopila v vseh večjih mestih Evrope ter žela obilo pohvale in iskrenega pri-znanja. Kritiki jo hvalijo kot eno naj-nadarnejših mladih umetnic ter ji pre-rokujejo sijajno bodočnost na polju ples-ne umetnosti. Opozorjamo cenj. občin-stvo, naj si ogleda slike te umetnice. Sli-ke so izstavljene v Gosposki ulici in na Aleksandrovi cesti.

»La Boheme«. Opera pripravlja krasno Puccinijevo opero »La Boheme«, ki se vprizori najbrže še koncem tega meseca.

»Zlatorog«. V nedeljo, 17. tm. popol-dne se vprizori zadnjič za izv. ab. v tej sezoni Parmova opera »Zlatorog«. S tem je dana tudi možnost, da si ogledajo to krasno opero iz okolice Maribora. To predstavo pa si lahko ogledajo na Ku-pone B abonenti, ki niso imeli prilike videti g. Knittla v tej operi.

Zapiski.

Država in novinarji. Češkoslovaško ministrstvo zunanjih zadev je razpisalo 13 štipendij za novinarje, ki so določene v švicarski valuti in imajo namen, da omogočijo štipendistom bivanje v ino-zemskih političnih centrih (4 na celo leto, 4 na pol leta in 4 na krajšo dobo). Tako se češkoslovaška vlada trudi, da bi dvig-nila nivo domače žurnalistike. Hkratu ustanavlja v Pragi novinarsko visoko šolo in skrbi za materialni položaj no-vinarjev. — Letška vlada je poklonila novinarski Zvezi krasen grad s posestvi, kjer si bodo lahko odpočivali od dela izžerpani ali oboleli novinarji. Pri nas je seveda drugače, saj smo že nekaj meri-dijanov bližje Turčiji. Pri nas je vlada odtegnila novinarjem edino ugodnost, ki so jo imeli doslej: prosto vožnja na že-leznici. Češka vlada pošilja žurnaliste v inozemstvo in na visoke šole, naša pa jih hoče kar najbolj prikovati na mesto, kjer so uslužbeni in bogneđaj, da bi si širili obzorje. Vlada namreč potrebuje omejene in materialno zavisne novinar-je.

Radikali in Turki. Beograjska »De-mokratija« piše: »V Dušanovi prestolici, v carskem mestu Skoplju so pri ponov-nih občinskih volitvah zmagali Turki, združeni z radikali. In morali so zmagati, saj je goste muslimanske vrste vodil osebno dr. Velizar Janković. Prihital je v Skoplje baš takrat, ko se je zgodila katastrofalna železniška nesreča pri Ze-munskih Oborih, pri čemur sta bila dva mrtva in več težko ranjenih. Gospod mi-nister saobračaja se ni zanimal za ta dogodek. Zakaj bi se razburjal, saj so pri nas nesreče na železnicah pod njego-vo energično upravo postale vsakdanji dogodki. Veliki politični strateg je imel samo eno skrb. Njega je mučila misel, kaj bi bilo iz naše države, ako bi glavno mesto v Južni Srbiji, po tolikih stoletjih robovanja Turkom, padlo ponovno v ro-ke kristjanov. Gospod minister danes plava v sreči. Izvojeval je še eno zmago nad demokrati: na skopljanski Belediji se ponovno blešči polumesec...«

Gospodarstvo.

g Blagovne borze 15. nov. Zagreb: pšenica bačka 295—300, turščica stara 240—245, oves slavonski 245, moka »0« 505—525. Novi Sad: pšenica bačka 295—300, ječmen bački 250, oves bački 215, sremski 220, turščica bačka 210, moka »0« 490, »5« 320, »7« 275.

g Novi zakon o takсах in pristojbinah je 15. tm. stopil v veljavo.

g Vprašanje davkov v Sloveniji. Na svojih zadnjih posvetovaljih je Trgov-ska in obrtniška zbornica za Slovenijo soglasno sklenila opozoriti fin. odbor Narodne skupščine, narodne poslance in finančno upravo na obutnost davčnih bremen v Sloveniji. Davčna obremenitev je bila že pred uveljavljenjem izrednih davčnih pribitkov preobčutna, kar do-kazuje dejstvo, da je Slovenija glasom uradne statistike od preliminiranih 44 milijonov Din. direktnih davkov v teku 11 mesecev plačala nad 80 milijonov D. dočim ni niti ena pokrajina v takem ob-segu prekoračila proračun. Obremenitev ne poostreje le prenižen davčni mini-mum za dohodnino in dohodninske leš-tice, ki ne vstreza razvrednotitvi de-narja izza l. 1914, ampak poleg drugih okolnosti v prvi vrsti izredni davčni pri-bitek, katerega se namerava pobirati tu-ja l. 1924. Poudarjalo se je, da v interesu izenačenja davčne obremenitve po po-samnih pokrajinah naše države ublaži-ti davčne zakonodaje v Sloveniji v smislu predlogov zbornice, katere je sta-vila preko finančne delegacije v Ljub-ljani ministrstvu finanč. Omiliti dav-čnih bremen je neodložljiva, če naj se prepreči velika nevarnost, ki preti Slo-veniji zaradi izterjavanja davkov, ki ni-so v skladu s plačilno zmoglostjo davko-plačevalcev.

Obiave.

§ Mestni kino. V petek, soboto, nede-ljo in ponedeljek se predvaja l. del »Smrt-na past« v 5 činih veleznanimive pustolov-ščine »Jahač brez glave«, v glavni vlogi Harry Piel.

Izpred sodišča.

Zaplenjena drva zopet prodal.

K poročilu pod gornjim naslovom naš naproša g. Drago Ščekić, da objavimo, da dolgovi po gostilnah ni napravil on osebno, temveč njegovi uslužbeni — ruski begunci, ki so bili zaposleni pri njegovem cirkuskem podjetju, a so po-zneje pobegnili in mu napravili še več drugih stroškov. V ostalem je začel v plačilne težkoče samo vsled tega, ker mu dolguje država za nabavljeno blago čez 2 milijona kron, s katerimi so vse nje-gove terjatve krite.

Maribor, 14. novembra

Z drogom mu domi roke.

20-letni delavec Ivan Prebš iz Zepova, okraj Gornja Radgona, je dne 16. sept. Josipa Niederl v Mietsdorfu tekoni ne-

"Penkulu" Pen

z lahko izmenljivim jeklenim peresom. Enkrat na teden s tankim črnilom napolnjeno piše čisto in zanesljivo kakor zlato nalivno pero. Patentirano v vseh državah.

Izdelek iz lesa z napolnilnikom in izdelek iz kavčuka sistem avtomat. polnjenja z dvema peresama

Din. 17-50

Din. 35-—

Poslužujte se Penkala-svinčnika! To je prvi vedno našljnjeni in za pisanje pripravljeni krajon. Piše tanko grafitom in v barvah. Dobl se v vseh pa-ričnicah.

lega prepira udaril z drogom po desni noki tako, da mu je prelomila obe kosti desne podlakti. Probst, ki svoje dejanje prizna, je bil obsojen radi hudodelstva težke telesne poškodbe na 5 mesecev težke ječe.

Surov sin.

36letni posestnik Franc Smodiš v Kraših, okraj Murska Sobota, ki je že s svojim rajnikom očetom surovo postopal, je dne 29. septembra svojo rodno mater Marijo Smodiš udaril z vso močjo po obrazu, da je padla na tla. Pri tem je zadobila udarjena več lahkih poškodb na obrazu. Okrožno sodišče je surovega sina obsodilo radi hudodelstva težke telesne poškodbe na 2 meseca ječe.

Glasovir je kupoval.

32letni trgovski pomočnik Franc Šnuderl v Mariboru je nakupil za mesarja Franca Pergolda v Vrhovem dolu pri Blažu Furmanu glasovir za znesek 7500 K. Pergold je izročil prvotno Šnuderlu 400 K, da more dati prodajalcu nadavek in kratko nato 7100 K, da more plačati kupnino. Šnuderl pa je od izročene zneska porabil zase 5980 K na ta način, da si je nakupil nekaj obleke, ostalo pa zapravil. Obsojen je bil radi hudodelstva poneverbe na 4 meseca težke ječe.

Pretepača.

Na večer 24. septembra so tolkli pri posestniku Antonu Kumpu v Senčaku, okraj Ljutomer, sadije. Navzoča sta bila tudi 20letni delavec Ludvik Majcen iz Moravc 15letni zidarski vajenec Vincenc Plohl iz Trnove ter brat prvega Franc Majcen. Okrog polnoči so odšli vsi trije skupaj proti domu. V bližini Majcenovega doma pa sta se Ludvik Majcen in Vincenc Plohl dogovorila, da gresta v Trnove še kuhati ter sta odšla naprej. To pa ni bilo po volji Francu Majcenu kot starejšemu. Pozival je svojega brata, da gre domov spat. Ker pa se ta ni odzval pozivu, je šel Franc Majcen za njim. Blizu kapele v Mezgovcih sta oba počakala skrita v grmovju nanj. Ko je prišel mimo, sta ga napadla. Brat ga je udaril s planko, Plohl pa s palico spleteno iz žice. Nato sta napadalec zbežala. Napadeni pa je odtrgal iz plota kol in šel za njima. Ko dohitel oba, udari proti bratu Ludviku. Pri tem pa mu pade kol iz rok. To priliko sta znova uporabila napadalec in sedaj je udaril Ludvik Majcen svojega brata Franca s palico, katero mu je dal Plohl, ta pa je pobral Fr. Majcenu izpadli kol ter lopnil po njem. Franc Majcen je zadobil nalom 2 reber in prelom leve ključnice, kateri poškodbi sta težkega značaja. Napadalec priznata, da sta se lotila poškodovanega, ne vedoč, kako ga je eden ali drugi poškodoval, trdita pa, da sta bila ona napadena in da sta se le branila. Okrožno sodišče je obsodilo Ludvika Majcena na 5, Vincenca Plohla pa na 4 meseca ječe.

Sport.

: ISSK Maribor. Training tekma prvega moštva napram klubu trgovskih nastavljenecv se vrši v slučaju lepega vremena v nedeljo dopoldne ob polednjasti uri. Igralci morajo biti v oblačilnici že ob 10. uri. Priti imajo tudi Škrobar, Vodeb, Spitzer.

: ISSK Maribor. Ponovno se opozarja igralce, da oddajo slike za legitimacije.

NAZNANILO!

Podpisani uljudno naznanjam cenjenim damam in gospodom, da sem na novo preuredil in raširil svojo znano brivnico na **Aleksandrovi cesti 22 v**

moderni higijenski brivski in damski česalni salon

kateraga sem opremil z obrazoparnim, sušilnim, pralnim ter masažnim aparatom tako, da mi bode mogoče vsreči vsem zahtevam cenj. gostov.

Za točno in najboljšo postrežbo jamči moja dolgoletna praksa. Gg. gostom in abonentom so na razpolago predalnice za lastno brivno orodje. Uradnikom in poduradnikom v predplačila znaten popust. V damski salon poseben vhod skozi vežo. Obisku se priporoča.

FRAN NOVAK, brivec-frizer

Maribor, Aleksandrova cesta 22.

2564

Pierre Loti:

Azijada.

(Dalje). (28)

Azijada, ki je zapustila Ejub uro pred nama in odplula po Zlatem rogu v sivi obleki, se je vračala v rožnati obleki, da bi krenila domov, v harem svojega gospodarja. Bila je vesela in se je smejala pod belim ovojem; spremljala jo je stara zvesta Kadidža. Obe sta sedeli udobno na dnu ozkega kaika, ki je bil spredaj lepo pozlačen.

Ahmed in jaz sta se prerila v nasprotni smeri. Tudi najin kaik je bil čedne zunanosti z rdečimi blazinami na sedelih.

Carigrad se je blesketal v jutranji luči; palače in mošeje so imele pred solničnim vzhodom rožnato barvo in so se zrcalile v mirnih globinah Zlatega roga. Nad čolni so letali karabataki (ptičji potapljalci).

Slučaj je hotel, da sta naša kaika priplavala tako blizu drug drugemu, da so se vesla zapletla. Naši veslarji so zagodrnjali nad veslarji v Azijadinem čolnu in jih obsuli z običajnimi psovskami: »Pes, paši sin, pravnik psal!« Kadidža se je skrivoma nasmejala in pokazala bele dolge zobe.

Azijada ni niti trenila z očmi.

Zdelo se je, da je letanje ptičev dočela zaposliti njeno pozornost.

»Ne šejtan hajvan!« je rekla Kadidža. (Kako pošasten ptič!)

ČETRTI DEL.

Mene, tiškel, fares.

I.

V Stambul, 19. marca 1877.

Naglo kakor blisk je prišlo povelje k odhodu: Deerhund je bil poklican nazaj

v Southampton. Stori sem vse, kar je bilo mogoče, da bi se bil izognil usodnemu povelju; potrkal sem na vsa vrata, da bi si podaljšal bivanje v Stambulu in naposled prekoračil tudi vrata otomanskega armadnega poveljstva.

»Dragi prijatelj,« je dejal paša v pravilni angleščini in vljudno, kakor se zna, jo vesti izobraženi Turki. »dragi prijatelj, ali nameravate sprejeti tudi islam?«

»Ne, ekscelenc,« sem mu odvrnil, »vseeno bi mi bilo, če bi postal ottomanski državljani in ako bi izpremenil ime in domovino, toda kristjan hočem ostati.«

»Bodi,« je nadaljeval, »prestop v islam ni neogibno potreben, tudi nam niso odpadniki najljubši. Mislim, da vas ne bi mogli sprejeti le začasno, ker bi temu nasprotovala tudi vaša vlada, temveč trajno. Premislite si, ali hočete ostati pri nas! Mislimo, da se zadeva ne bi dala urediti tako, da bi lahko kar ostali v Stambulu; je premalo časa, da bi mogli storiti potrebne korake. Če odpotujete z vojno ladijo, imate najlepšo priliko, da si stvar temeljito premislite; ako se odločite za resen korak, se lahko pozneje vrnete. Če želite, lahko danes zvečer predložim vašo prošnjo Njegovemu Velikanstvu sultanu in upati smem, da bo odgovor dovoljen za vas.«

»Ekscelenc,« sem začel, »rajsi bi bil, če bi bila cela reč še v tem hipu rešena, kajti pozneje utegnute pozabiti na vse. Prosil bi vas le dovoljenja, da smem pogledati k materi.«

Prosil sem ga, da mi da eno uro pomisleka in sem zapustil dvorano. Kako kratka mi je bila ta ura! Minute so minevale kakor trenutki in moje misli so švigale bliskovito od točke k točki.

Slepo, brez cilja sem taval po ulicah starega mohamedanskega okraja na taxinski planoti med Pero in Fundukli-

Mala oznanila.

Spretna šivilja za na dom se naj oglašil v Gregorčičevi ulici števil. 12/II. levo. 2566

Mobilirana soba se takej odda. Gosposka ulica št. 32/I. 2561

Prodajam 1. Travnik z gozdom (3 or.); 2. **Posestvo** (10 or.) s 4 or. gozda, 1 1/2 or. vinogradi z renovirano hišo, vse v bližini Maribora za 550.000 kron. Pisarna K. Treha, Maribor, Slovenska ulica št. 2. 2563 2-1

Simpatična dama iz gledališča, katere se nahaja momentalno v težki finančni krizi, išče gentelmena, ki bi ji bil voljan pomagati. Ponudbe pod »Težki časi« na oglasni zavod Sušnik, Maribor. 2562

Klavir, kratak, zelo dobro ohranjen s kosinasto konstrukcijo, ugodno na prodaj, tudi na o-broke. Vpraša se v trafiki Aleksandrova c. 77. 2552 3-2

Zamenjava stanovanja. Stanovanje, obstoječe iz sobe in kuhinje, parket, električna razsvetjava, prtilice, sredini mesta, se zamenja s stanovanjem z dvema sobama in kuhinjo. Vprašati: Sodna ulica št. 25. vrata 2.

Perilo za pranje se vzame na dom po znani ceni. — Vprašati pri Mariji Škrbin, c. Strossmayerjeva ulica 8.

Posestvo, 40 oravov zemlje, hiša z gospodarskim poslopjem oddaljena 1/4 ure od postaje Vuzenica, vse v dobrem stanju se ugodno proda. Pojasnila se dode v Strmi ulici št. 11, v gostilni. 2555 2-1

Družinska hiša z lepim vrtom, sedem minut od postaje Tezno oddaljena, je takoj po nizki ceni na prodaj. Pojasnila daje »Gostilna Polko« pri šoli na Teznu. 2553 3-1

Pristopajte k Jugoslovnski Matici.

LOKALNOGAVICE

s krojaško delavnico in lepo zalogo blaga, na prometni cesti v Mariboru, pripraven za vsako obrt takoj na prodaj. Naslov se izve v upravnistvu 2568

za dame in otroke kupite najceneje pri trdki 2166

Anica Traun

Maribor, Grajski trg 1.

Prodaja.

Sodnijskim polom se vrši dne 17. novembra ob pol 16. (1/2 4.) uri v Volkmajerjevi ul. 6 (delavnica Temerl) prodaja enega 2569

dinamo stroja

za električni pogon, nakar se interese vabijo. Pojasnila daje dr. Radoslav Pipuš, odvetnik, Maribor.

Industrialci in obrtniki, pozor! Razprodaja.

Radi reorganizacije in preureditve podjetja se bo dne 16., 17. in 18. novembra ugodno prodalo več raznih 2544 4-N

mizarskih in kovaških strojev

kakor razne stružnice, žage (Bandsäge), vrtni stroji, »Ajax« kladiva, »Beche« kladivo, »Topham« gater, kopirni stroji, raznovrstno orodje za kovače, ključavničarje, mizarje i. t. d.

Predmeti se lahko ogledajo že pred prodajo pri

Tvornici kola i industrija drvene robe d. d. Maribor (Tezno).

Glasovir, pianino in harmonij

se kupi. Ponudbe na upravnistvo »Tabora« pod »Glasovir«. * 3-2

da drgečem po životu in da mi pred očmi postaja megleno.

»Hvala vam, ekscelenc,« sem dejal, »ne sprejemem. Blagovolite me ohraniti v spominu, morda vam pišem iz Anglije!«

III.

Sedaj je bilo treba resno misliti na odhod.

Hodil sem od hiše do hiše, da bi opravil še tekom tistega večera vse potrebne posete v Peru.

Ahmed, oblečen v slavnostno obleko, je stopal tri korake za mano in nosil moj plašč.

»Ah Loti,« je pravil, »zapuščas nas in se poslavljáš; uganil sem. Če nas res ljubiš in ako te tale gospoda dolgočasi, če je res, da ti bolj ugajajo naši ljudje — pusti jih! Vrzi proč od sebe zoprno obleko in smešni klobuk! Pojdiva v Stambul in se ne skrbi več zanje!«

IV.

V Stambul, 20. marca 1877.

Zadnji sprehod s Samuelom. Ure so šteta. Neizprosni čas posega po zadnjih — in potem se ločiva z naveke. Ločiva se v mrazu in pod oblačnim nebom, ob zavijanju marčevega vetra.

Bilo je dogovorjeno, da se on še pred mojim odhodom vrne domov. Ahmed, ki je stopil na njegovo mesto in ki me je imel pozneje slediti v Anglijo, ga je napolnil z žalostjo in srdom. Ubogi Samuel ni razumel, kakšna razlika je med njim in Mihranom Ahmedom; da njega ne bi bilo mogoče vzeti pod mojo mirno streho.

(Dalje prihodnjič.)